

Thema zon: Ontdekken

Benodigheden

Deze les is uitgewerkt aan hand van hoofdstuk 7 uit het Echelonboek *Geestelijke stromingen geven*:

- + **Waarom:** Het nut van het behandelen van de desbetreffende onderwerp.
- + **Daarom:** De nodige uitleg en achtergrondinformatie bij de desbetreffende onderwerp.
- + **Doen:** Gebruik van het viertaktmodel voorbewerken, semantiseren, consolideren en controleren.

In het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* vindt u over het thema meer informatie. Wilt u meer weten over de beschreven werkvormen, dan is dat in dit boek te vinden in het overzicht van het werkvormen ABC, op de bladzijden 150 t/m 175.

De aanbevolen liederen komen grotendeels uit de liedbundel *Eigen-wijs*. Deze liedbundel is voor kinderen van 4 - 12 jaar en bevat ruim driehonderd liederen, verdeeld over alle groepen van het basisonderwijs.

Materiaal:
Kleurplaat 'wandelen'

Waarom

In de weken na de krokusvakantie is er voor de scholen een mogelijkheid om de lente met een onderwerp te behandelen dat veel mensen aanspreekt, zoals bloemen, vuur, zon. Lente is een soort van wakker worden. Alles in de natuur wordt gewekt uit de winterslaap. De natuur wordt langzaam wakker, alles ontpopt zich. De kleuren van krokussen, narcissen, tulpen zijn scherp en helder. De bomen laten hun eerste bloesem zien. Er is veel te zien, te ruiken en te horen. Zien: de vele bloemen, de kleuren. Horen: de vogels, de andere dieren. En ruiken: de vele geuren van de bloemen, de bloesem ...

De eerste warme dagen zijn vaak zeer aangenaam: iedereen trekt naar buiten om de tuin op te ruimen en te genieten van de zon. In de lente is ook feest van Pasen en dat past ook bij de lente. Pasen heeft te maken met dat Jezus uit de dood is gewekt. Let op de woorden: gewekt worden; opstaan. Eigenlijk heel alleedaags, maar waarom hebben veel mensen toch ook zoveel moeite met opstaan? Voor veel mensen is dit iedere ochtend weer een strijd. Wanneer de wekker afgaat, slaan we wat om ons heen in de hoop de snooze-knop te raken zodat we ons nog een keer kunnen omdraaien. Sommigen herhalen dit meerdere malen en moeten zich vervolgens haasten om net op tijd aan te komen op werk of school! Opstaan is eigenlijk ook weer niet voor iedereen vanzelfsprekend!

'Pasen' heeft in de bijbel een andere naam: 'Pesach'. Pesach werd en wordt in de tijd van de lente gevierd, als de lammetjes geboren waren en het land ingezaaid werd. Het was oorspronkelijk een feest dat herinnerde aan de uittocht van de Israëlieten uit Egypte. Zie meer over Pasen: bladzijde 180 in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd*

'Pinksteren' heeft in het bijbel ook een andere naam: 'Sjawoe'ot' (= Wekenfeest), dat is zeven weken na Pesach, vanouds is het een oogstfeest. In de huizen staan overal bloemen en er worden kaaspannenkoekjes gebakken. Zeven betekent in de bijbel: 'overvloed, heel veel'. Het Wekenfeest komt namelijk van de joodse akkerbouwers. Zij verbouwden op hun land gerst. Als de oogst van de gerst klaar was, hielden zij een feest. Om God te danken voor de overvloedige oogst.

Dus vijftig dagen na Pasen is het Pinksteren. En met Pinksteren lezen de christenen het volgende verhaal: '*Toen het Pinksteren was waren alle leerlingen van Jezus bij elkaar in hetzelfde huis. Ineens stak er buiten een harde wind op. De ramen vlogen open en er was veel wind in het hele huis. Toen kwam er ook vuur binnen. Het verdeelde zich in kleine vlammetjes boven de hoofden van de leerlingen. Men raakte vol van vuur*' (naar

Handelingen 2, 1-13).

Tijdens Pinksteren worden er op sommige plaatsen pinksterbomen of meibomen opgericht. Lange staken met bovenin een hoepel, versierd met kleurige linten. Er wordt gedanst onder de meiboom met een lint in de handen. Deze vruchtbaarheidsgebruiken stammen van de midzomerfeesten. Op andere plaatsen worden grote Pinkstervuren aangestoken en grote bijeenkomsten georganiseerd. Zoals bijvoorbeeld Pinkpop.

Zie meer over Pinksteren: bladzijde 182 in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd*. En uitgebreide informatie kunt u lezen in hoofdstuk 5 'Wat is tijd' in het Echelonboek 'Geestelijke stromingen geven'.

Daarom

Licht heeft grote invloed op de stemmingen van de mens, dieren, natuur. Wanneer het weer in de lente aangenamer wordt, dan krijgt men ook de kriebels. Men wordt vrolijker, actiever en energiever en men wil naar buiten, dingen gaan ondernemen! En dat allemaal door de zon.

Zo houdt bijna iedereen van de zon. Natuurlijk zijn er uitzonderingen, maar zelfs mensen die liever niet altijd in de zon willen zitten, vinden het wel prettiger wanneer er wat zon op een grauwe dag tussen de wolken weet te schijnen.

Meer informatie over zon in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* (blz. 69-71)

Liederen:

Hierbij zijn de volgende liederen uit de liedbundel *Eigen-wijs* goed te gebruiken:

Een klokkenliedje in mineur (Pasen en Pinksteren, onderbouw)

Lammetje lammetje lammetje (Pasen onderbouw)

De bolletjes (Pasen onderbouw)

Vogels in de lente (Pasen onderbouw)

Kippenei (Pasen middenbouw)

Hebban olla vogala ((Pasen middenbouw / bovenbouw)

Opstaan, doorgaan, kalm aan ((Pasen middenbouw / bovenbouw)

Hinnah mah tov (Pasen / Pinksteren middenbouw / bovenbouw)

Wij maken een kringetje (Pinksteren onderbouw)

Klap klap (Pinksteren onderbouw)

Zeg bakkertje, wat doe je met dat meel (Pinksteren onderbouw)

Fanfare (Pinksteren middenbouw)

Met trommel en trompet (Pinksteren middenbouw)

De bakker (Pinksteren middenbouw)

Lietsje foar elkenien (Pinksteren middenbouw / bovenbouw)

Ma come bali bela bimba (Pinksteren bovenbouw)

Make new friends (Pinksteren bovenbouw)

I like the flowers (Pinksteren bovenbouw)

Op de website www.vrijeschoolliederen.nl zijn zeer veel liederen te vinden. Er zullen ongetwijfeld liederen tussen staan die voor jong en oud tot de verbeelding spreken en die vrijwel iedereen mee kan zingen.

Doen

Voorbewerken

U vertelt aan de kinderen het volgende verhaal:

De verboden toren

Ergens op de wereld ligt een diep dal tussen hele hoge bergen. In dat dal hangt altijd een dichte mist want de wind waait altijd over de bergen heen. De mensen die er wonen hebben

nog nooit de zon gezien. Men weet niet beter. Niemand die op het idee komt om de berg te beklimmen. Bestaat er wel een andere wereld? Iedereen krijgt in het dal te horen dat hun dal het mooiste is van de hele wereld. En er bestaat niets anders dan het dal. Kinderen krijgen ook steeds te horen: 'Alles wat we nodig hebben, is in ons dal te vinden. En het is de mooiste plek die er bestaat.' Zo gaan er jaren en eeuwen voorbij.

Maar toch, een oude man, een verhalenverteller durft te zeggen dat er achter de bergen een andere wereld is, vol licht en kleuren. Je bent gek als je zoiets denkt, zeggen de mensen. En ze doen hem in een gekkenhuis. Maar een jongetje, Zeth, die vaak bij de verhalenverteller komt, denkt dat hij best weleens gelijk kan hebben. En hij besluit om in het geheim op pad te gaan. Het is erg donker en mistig, maar Zeth loopt dapper door. De mist in het dal is nu erg dicht. Zeth staat op de top van een berg. Voor het eerst van zijn leven ziet hij hoe de zon opkomt. Aan de bleke hemel schijnen nog wat sterren. Zeth ziet de wolken in het dal hangen. Alleen de torens van het stadhuis steken er bovenuit. Zo komt hij op het idee dat wanneer men de torens zou beklimmen, men zou begrijpen dat de verhalenverteller geen onzin vertelt.

Zeth rent naar de stad terug. Hij praat daar met de burgemeester en de wethouders. 'Ik heb een wereld vol kleuren en licht gezien', zegt hij.

'Aan de andere kant van de berg is die wereld.' 'Dat kan niet', zeggen de burgemeester en wethouders. 'Onze stad is het enige dat bestaat. Wie ben jij trouwens?' Iemand zegt: 'Het is Zeth, hij is gek aan het worden, net als die oude man.' En iedereen lacht.

Zeth wordt erg boos. 'Maar ik heb het gezien!' zegt hij. 'Iedereen kan het zelf zien. De torens van het stadhuis steken boven de mist uit. Ga maar mee naar de torens.' 'Het is verboden een toren in te gaan!' roept iedereen. 'Het is gevaarlijk. Heel lang geleden heeft iemand de toren beklommen, ging gekke verhalen vertellen. En is daarna de dal uitgegaan en nooit meer teruggekomen. Daarom mag niemand meer de toren beklimmen en zo moet het blijven.' 'Nee! Dat is onzin,' zegt Zeth. Meteen rent hij een steile torentrap op. De burgemeester en wethouders gaan hem achterna. 'Halt! Niet verder, of we roepen de wachters! Maar Zeth is al bijna boven. 'Kom terug, of we gooien je ook in het gekkenhuis!' Zeth ziet dat ze hem niet kunnen inhalen en hij klimt verder. De een na de ander klimt de toren in. En iedereen die boven komt, roept: 'Ah! Oh! Het is waar! Zij hebben toch gelijk.' Dit alles is lang geleden gebeurd. Er is sindsdien veel tijd voorbij gegaan. Heel wat mensen uit het dal zijn op reis gegaan. Zo leerden ze de zon, de wereld, andere mensen kennen. Maar er kwamen ook mensen van buiten naar het dal. Zij wilden die bijzondere nevelstad ook wel eens meemaken.

Bron

Een bewerking van het verhaal 'Das Tal im Nebel', Bohemen Press, Zürich, 1986

Informatie

Betekenis en herkomst van Zeth. Zeth is een Griekse jongensnaam. De betekenis van de naam is 'onderzoeker'.

Toelichting

Uit de dal gaan betekent hier: ga uit de comfort zone.

Veel mensen blijven graag binnen hun comfort zone. 'Comfort' is de veilige deken / dekbed, het is behaaglijk, geeft veel gemak. 'Zone' is dus de omgeving die vertrouwd en bekend is. Als men uit het dal gaat (comfort zone) dan komt men in het onbekende terecht en dat vinden veel mensen niet prettig. Gevolg is dan ook dat men niet open staat voor andere routes. De toren beklimmen is in het verhaal zo'n andere route. Het is zelfs verboden terrein. Want het kan op andere ideeën brengen. Waarschijnlijk heeft in het verleden iemand eens de toren beklommen en de zon en de bergen gezien. Zo is hij dan ook op het idee gekomen om op reis te gaan en is nooit meer terug gekomen. Door uit de comfortzone te stappen door bijvoorbeeld, als in het verhaal, de toren te beklimmen verlegt men z'n grenzen, ontdekt de omgeving en krijgt nieuwe ideeën.

Tips: ga op bezoek bij familie/vrienden die je eigenlijk niet zo vaak ziet. Zeg 'ja' tegen een klusje of een activiteit op je school, werk, thuis, vriendenclub wat buiten je normale doen ligt;

meedoen aan activiteit zoals koor, sport door er gewoon er in stappen!

Semantiseren

Kringgesprek:

Waarom heet het verhaal 'De verboden toren'.

Waarom is het belangrijk dat men weet dat hun dal niet de wereld is?

Toen men de zon en al die kleuren ontdekte wat gebeurde er toen?

(Men kreeg meer nieuwe dingen te zien, kreeg ook meer inzicht. Gevolg van nieuwe inzichten is dat er geen weg meer terug is. hoe kan je terug naar oude gewoontes. als je je nieuwere en misschien ook mooiere dingen ontdekt hebt).

De jongen heet Zeth. Weet je wat die naam betekent?

Consolideren

Voorjaar is vaak ook de tijd van nieuwe dingen ontdekken, nieuwe avonturen aangaan, nieuwe mensen leren kennen. Hoe zou je de wereld, nieuwe dingen kunnen ontdekken?

Zou een wandeling daaraan een bijdrage kunnen geven.

Kleine kinderen kunnen de kleurplaat 'wandelen' inkleuren.

Voor de ouderen kunnen een associatie- of woordveld maken rondom het woord wandelen

Controleren

Lente in je woonomgeving 'een mooie kans om je dorp / stad te ontdekken. Ga wandelen!

Het voorjaar nodigt altijd uit om er op uit te trekken. Maak een verfrissende strand / bos, stads, ... wandeling bij de eerste stralen lentezon, neem de fiets voor een tocht door de weilanden, duinen, bossen, ... Of ga ergens picknicken.

Informatie

Wanneer men wandelt, dan is men even 'uit', ontsnappen aan de drukte en alledaagsheid. Tijdens wandelen kan men ook nadenken, men kan een wandeling ook zien als een vorm van bezinning of meditatie. Wandeling kan ook goed zijn om bij te praten, want tijdens het wandelen heeft men immers voldoende tijd om rustig bij te praten met anderen. En al pratend kom je nog eens ergens. Wandelen in de buitenlucht is gezond en brengt men in contact met natuur, landschap, andere leefwerelden.

Wat meenemen: goede schoenen, rugzakje of heuptasje om drinken, eten, regenkleding en andere benodigdheden in te doen.

Tip:

in het voorjaar worden er verhoudingsgewijs veel wandeltochten georganiseerd zoals dauwtrappen (vroeg opstaan op Hemelvaartsdag om een wandeling in de natuur te maken) de avondvierdaagse, ...

Een aantal suggesties voor een 'gezamenlijke' afsluiting.

Raadpleeg hierbij het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* (bladzijde 10).